Dosarul nr. 5r-42/2024
PIGD 4-24070806-15-5r-28062024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

28 august 2025 or. Cantemir

Judecătoria Cahul sediul Cantemir
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Mihai Osadcii,
Grefier Ion Drangoi, Gabriela Darii,

Cu participarea:
Reprezentantului petiționarei, avocatului Negoiță Valeriu,
agentului constatator Șișianu Iuliana,
În lipsa:
petiționarei Butmalai Sofia,

examinând în ședință de judecată publică contestația depusă de Butmalai Sofia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. 031925 din 19 iunie 2024 emis de agentul constatator din cadrul IPM Cantemir și deciziei de sancționare,

c o n s t a t ă :

1. La 26 iunie 2024 în adresa Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) a parvenit contestaţia depusă de Butmalai Sofia procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. 031925 din 19 iunie 2024 emis de agentul constatator din cadrul IPM Cantemir, Șișianu Iuliana, în baza art. 113 alin.(5) Cod contravențional și deciziei de sancționare cu amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul sumei de 900 lei.

În motivarea contestației, reprezentantul petiționarei a invocat că, la data de 19.06.2024 la orele 08^{34} a fost întocmit procesul - verbal cu privire la contravenţie cu seria nr. 031925 şi la ora 09^{13} a fost emisă decizia de agentul constatator Șișianu Iuliana, privind încălcarea prevederilor art. 133 alin. (5) Cod contravențional cu aplicare sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 900 lei.

Indică că, potrivit art. 7 Cod contravenţional, probarea faptelor de care sunt învinuit este pusă pe seama agentului constatator şi poate fi realizată prin concluzii ferme şi veridice bazate pe probe colectate cu respectarea normelor Codului contravenţional, iar scopul unei astfel de cercetări în cadrul unui dosar contravenţional, cu participarea tuturor participanţilor, este realizarea eficacității Legii.

Fiind citată la Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, Cantemir de către agentul constatator Şişianu Iuliana, care mea comunicat că este o plângere din 14.05.2024 din partea lui Donica Svetlana şi înştiinţarea telefonică a primarului corn. Cania r. Cantemir, dl Manole Anatolie, astfel că Donica Svetlana a indicat precum că la data de 12.05.2024 Butmalai Eduard a deversat în teren public apele uzate acumulate în haznaua care se află pe teren public lângă gospodăria sa, totodată de către Donica Svetlana a indicat că este în relaţii ostile de mult timp. La materialele cauzei contravenţionale lipseşte cu desăvârșire dovada faptului că primarului corn.

Cania r. Cantemir, dl Manole Anatolie ar fi sesizat Inspectoratul pentru Protecţia Mediului Cantemir, astfel că în constatările care se conţin în procesul - verbal cu privire la contravenţie cu seria nr. 031925 din 19.06.2024 sunt contrar probelor din materialele cauzei contravenţionale.

La data de 14.05.2024 fiind audiat în calitate de contravenientă, nu i-au fost explicate drepturile şi obligaţiile pe care le are în calitate de contravenientă reieşind din normele sus citate, agentul constatator a întocmit personal procesul-verbal de audiere a lui Butmalai Sofia neînțelegând conţinutul procesului de audiere deoarece am o vârstă înaintată şi agentul constatator are un scris necaligrafic, a indicat în procesul-verbal de audierea faptul că (din procesul-verbal de audiere) – „*Cu acuzaţiile aduse de d-nul Primar Manole şi D-na Donica Sv, nu-s de acord”*

Conform prevederilor art. 443 alin. (1) lit. e) Cod contravenţional - *procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei* - de către agentul constatator nu a fost indicat în procesului - verbal cu privire la contravenţie încadrarea juridică a faptei, cât şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei, cei ce este o încălcare procesuală gravă care nu poate fi combătută prin alte înscrisuri.

Astfel că de către agentul constatator nu a probat faptul că din haznaua pe care o folosește familia Butmalai au fost revărsate pe terenul public apele uzate neepurate, provenite din activități casnice a celor poluate termic, a apelor contaminate cu germeni patogeni şi cu paraziți, reieşind din prevederile normei legale ale art. 113 alin. (5) Cod contravenţional, deoarece de către agentul constatator nu a preluat mostre de apă de la pretinsele scurgeri de ape reziduale din haznaua, cu dispunerea efectuării unei expertize biologice pentru a stabili dacă apa este contaminată cu germeni patogeni şi cu paraziți sau poluate termică. Mai mult ca atît Donica Svetlana a comunicat agentului constatator că este în relaţii ostile cu familia Butmalai astfel că haznaua fiind pe teren public avînd acces la această haznă persoane străine, a turnat apă uzate peste gura de canalizare, a fotografiat şi a depus fotografiile la Inspectoratul pentru Protecţia Mediului Cantemir, drept dovadă, totodată din imaginele foto nu reiese că anume este haznaua care se folosește familia Butmalai, deoarece sunt nişte imagini, unde sunt arătate o scurgere a unui lichid ne stabilit în cadrul prezentei cauze contravenţionale.

De către agentul constatator din cadrul Inspectoratul pentru Protecţia Mediului, Cantemir nu a efectuat o cercetare la faţa locului cu întocmirea unui proces-verbal de cercetare la faţa locului cu descrierea faptice a circumstanţelor care le-a stabilit la locul cercetat cu întocmirea planşei fotografice, prelevând mostre a celui lichid pentru a fi dispusă efectuarea expertizelor necesare.

Imagine foto care sunt anexate la materialele cauzei contravenţionale, reieşind din conţinutul materialelor cauzei contravenţionale de către agentul constatator nu a stabilit proveniența lor, în ce circumstanţe a fost efectuate, de către cine şi cu ce mijloc tehnic.

În acest sens ţine să menţioneze despre faptul că la materiale cauzei contravenţionale sunt anexate ca mijloc de probă imagini foto, însă de către agentul constatator nu este indicat cu ce mijloc tehnic au fost fixate aceste imagini foto, totodată nu este indicat de la cine au fost ridicate aceste înregistrări foto, deoarece lipseşte cu desăvârşire actele de procedură prevăzute de legislaţia procesual penală şi anume nu a fost obținută prin ridicare, de la persoana care a fixat prin efectuarea imaginilor foto, de către agentul constatator nu a fost cercetată prin proces-verbal de examinare a imaginilor foto, iar informaţia din anexe nu întruneşte condiţiile unui act juridic şi anume confirmarea sursei de proveniență, veridicitatea ce poate fi obținută prin examinarea aparatului tehnic cu care s-a efectuate aceste înregistrări foto şi a memoriei sale interne şi

descrierea proceselor ce au permis obţinerea informaţie cu valoare probantă, astfel că ele urmează să fie excluse ca mijloc de probă deoarece sunt lovite de nulitate, fiind încălcate prevederile legale care reglementează desfăşurarea procesului contravenţional.

De către agentul constatator la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenţie, nu a adus la cunoştinţă pretinselor victime reprezentantului Primăriei com. Cania r-nul Cantemir, primarului Manole Anatolie şi cet. Donica Svetlana drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art.384 şi 387.

De către agentul constatator la întocmirea proceselor - verbale cu privire la contravenţie, nu a citat pretinsele victime reprezentantul Primăriei com. Cania r-nul Cantemir, primarului Manole Anatolie şi cet. Donica Svetlana pentru a semna pe fiecare pagină a proceselor - verbale în conformitate cu norma sus citată.

Aplicarea riguroasă a cerinţelor Legii la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenţie va duce împiedicarea posibilelor abuzuri din partea oricărei autorități de stat în acest caz dat de către agentul constatator.

Abaterile procesuale admise la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie din 19.06.2024, instanţa trebuie să le aprecieze ca încălcări, care nu pot fi reparate în cadrul judecării cauzei de către agentul constatator, şi să fie recunoscute ca viciu fundamental, care în conformitate cu dispozițiile art. 445 Cod contravenţional duce la recunoaşterea nulităţii respectivului proces - verbal cu privire la contravenţie

Conform prevederilor art. 378 alin. (2), (3) Cod contravenţional - în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să asigure părţilor şi altor participanţi la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prezentului cod. Pe parcursul procesului contravenţional, părţile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat). In momentul pornirii procesului contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să aducă la cunoştinţa persoanei pasibile de răspundere contravenţională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

Butmalai Sofia avînd o vârstă înaintată de 70 ani, în cadrul examinării dosarului contravenţional de către agentul constatator a solicitat de la ultima de a-i fi dată posibilitatea de a-și angaja un avocat sau să fie asigurat din oficiu, însă agentul constatator a ignorat solicitarea sa, astfel că toate acţiunile procesuale au fost făcute în lipsa unui avocat din oficiu sau ales de ea, fiind lipsită de un drept fundamental încălcându-i grav dreptul la apărare.

Reieşind din faptul că în privinţa lui Butmalai Sofia a fost pornit proces contravenţional de către agentul constatator nu a fost asigurat în conformitate cu prevederile legale prevăzute la art. 384 Cod contravenţional şi anume dreptul: la apărare, să cunoască fapta imputată, să fie asigurată, să primesc informaţie scrisă şi explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea şi de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor apropiate, precum şi de a nu- şi recunoaşte vinovăţia, *să fie audiată în prezenţa apărătorului dacă acceptă sau cere să fiu audiată***,** să ea cunoştinţă de materialele din dosar şi să fie eliberate, la cerere, să prezint probe, să formuleze cereri, să solicite audierea martorilor, să facă obiecţii împotriva acţiunilor agentului constatator *și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal***,** să facă obiecţii asupra corectitudinii lui, *să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate***,** să fie informată de agentul constatator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile şi interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri.

De către agentul constatator la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenţie au fost încălcate grav prevederile art. 378 alin. (1) - (3) Cod contravenţional, deoarece Butmalai Sofia a indicat în procesul-verbal contestat în rubrica nr. 6 *Obiecţiile şi probe pe care*

contravenientul le aduce în apărarea sa: „Nu sunt de acord cu învinuirile date deoarece nu sau prezentat probe care va, cer avocat din birou” însă de către agentul constatator i-a fost refuzat motivând că în astfel de cauze contravenţionale nu se asigură dreptul la apărare, comunicându-i suplimentar faptul că după ce va fi încheiate procesele-verbale şi luată decizia, când va contesta legalitatea proceselor - verbale cu privire la contravenţie şi deciziile contravenţionale în instanţa de judecată va putea să-și angajeze un avocat.

Raportând circumstanţele stabilite în cauză la prevederile tratatelor internaţionale în domeniul drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului la care R. Moldova este parte, la normele constituționale şi cele ale legislaţie contravenţionale, sub aspectul asigurării garanțiilor unui proces echitabil în privinţa persoanei atrase la răspundere contravenţională, rezultă că agentul constatator i-a limitat esenţial drepturile prevăzute de art. 378 Cod contravenţional.

Astfel, se constată cu certitudine, că în cursul procesului contravenţional, în privinţa persoanei atrase la răspundere contravenţională, s-a comis încălcarea prevederilor la legale care reglementează modalitatea de întocmire a actului de învinuire (procesul - verbal cu privire la contravenţie), aşa cum rezultă din jurisprudenţa CEDO, din care se relevă că, prin art. 6 §1, combinat cu § 3 din acela articol, au fost stabilite elementele esenţiale ale unui proces echitabil, marcat, în special, de importanţa atribuite aparenţelor şi de sensibilizarea crescîndă a opiniei publice cu privire la garanţiile unei bune justiţii (a se vedea CEDO, decizia din 30.10.1991 în cauza Rorges contra Belgiei, parag.24).

În baza celor menţionate, consideră că, agentul constatator a examinat materialele superficial şi a întocmit un procesul-verbal cu privire la contravenţie, fără de a fi respectată procedura legală, fără a intra în esenţa obiectului contravenţiei, fără a constata şi elucida pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei contravenţionale, iar concluziile expuse în proces-verbal cu privire la contravenţie contestat sunt unilaterale şi neavînd suport probatoriu, fapt ce contravine prevederilor procedurale şi indică la ilegalitatea unei astfel de proces - verbal cu privire la contravenţie

Solicită reprezentantul petiționarei:

- De a fi anulat procesul - verbal cu privire la contravenţie nr. 031925 şi a deciziei din 19.06.2024 emisă de agentul constatator Şişianu Iuliana, privind încălcarea prevederilor art. 113 alin. (5) Cod contravenţional cu aplicarea sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă în mărime de 900 lei, cu încetarea procesului contravenţional din lipsa faptei contravenţionale.

- De a fi constatată către instanţa de judecată încălcări ale prevederilor art. 26 din Constituția Republicii Moldova şi art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul prezentului procesului contravenţional de către agentul constatator, Şişianu Iuliana.

În drept, și-a întemeiat contestația în baza art. 26 din Constituția a R.M. art. 6 CEDO, şi art. 8, 378, 382, 384, 443, 445, 448, 441, 461 Cod contravenţional.

2. Petiționara Butmalai Sofia, în ședința de judecată nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării, deși a fost citată în mod legal.

Instanța conducându-se de prevederile art. 455 alin.(3) Cod contravențional a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa petiționarei.

Reprezentantul petiționarei Butmalai Sofia, avocatul Negoiță Valeriu, în ședința de judecată a susținut contestația în modul cum a fost formulată și în ședința de judecată a reiterat argumentele expuse în contestație, precum că agentul constatator a încălcat prezumția de nevinovăție a petiționarei Butmalai Sofia și nejustificat a tras-o la răspundere contravențională, or din materialele administrate de agentul constatator se atestă faptul că în plângerea sa Donică

Svetlana a indicat că relațiile dintre ea și Butmalai Sofia sunt ostile de mult timp. La fel, din relatările agentului constatator în ședința de judecată, reiese că Donică Svetlana s-a adresat către primarul comunei Cania r. Cantemir, Manole Anatolie, la care dânsul a sesizat IPM Cantemir pentru luarea măsurilor că chipurile apa menajeră a fost deversată pe teren public, însă la caz lipsește actul de constatare emis de agentul constatator prin care a fost sesizat de către primar. Ulterior, primarul nu a fost atras în proces și nici nu a fost audiat. La fel, a mai comunicat că anterior Donică Svetlana a fost atrasă la răspundere contravențională tot de către IPM Cantemir pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 109 alin.(3) Cod contravențional, pentru spălarea vehiculului în loc neautorizat, adică pe teren public, respectiv având în vedere relațiile ostile dintre familia Donică și Butmalai, și faptul că haznaua se află pe teren public unde acces are orice persoană, nu este exclusă situația ca pretinsa contravenție imputată lui Butmalai Sofia să fie înscenată de către Donică Svetlana prin turnarea unor „zoi" peste haznaua de care se folosește familia Butmalai, fotografierea ulterioară a acestei ape uzate și transmiterea către primarul comunei pentru a sesiza IPM Cantemir. În acest context, a mai relatat avocatul că primarul satului este persoană cointeresată în acest caz, deoarece Butmalai Sofia a contestat în contenciosul administrativ decizia Consiliului local, privind construirea respectivei "haznale". A mai reiterat avocatul, că agentul constatator nu a întocmit un proces-verbal de cercetare la fața locului pentru a demonstra cu certitudine faptul că apele deversate provin de la haznaua de care se folosește familia Butmalai, nu a efectuat un proces-verbal de ridicare a fotografiilor și de examinare a acestor fotografii, prin urmare nu este clară proveniența acestor fotografii, de către cine au fost efectuate și perioada efectuării lor, respectiv aceste fotografii urmează a fi excluse de către instanță ca probe. La fel, agentul constatator a încălcat prezumția nevinovăției petiționarei Butmalai Sofia, obligând-o să-i prezinte agentului constatator probe că a întreprins măsuri de evacuare a deșeurilor din haznaua de care se folosește, ceea ce este o încălcare a legii deoarece nimeni nu este obligat să-și demonstreze nevinovăția, obligația respectivă îi aparține în exclusivitate agentului constatator.

Agentul constatator Șișianu Iuliana în ședința de judecată a pledat pentru respingerea contestației ca neîntemeiate cu menținerea în vigoare a procesului-verbal cu privire la contravenție pe care îl consideră întemeiat și legale, relatând instanței că, La data de 14.05.2024 a fost efectuat controlul întru examinarea sesizări telefonice a primarului com. Cania r. Cantemir d-1 Anatolie Manole privind deversarea în teren public a apelor uzate de către familia Butmalai loc. s. Cania r. Cantemir. În cadrul controlului, primarul în comun cu petiţionara cet. Donică Svetlana care este vecină cu familia Butmalai a solicitat întreprinderea măsurilor în conformitate cu prevederile legislaţiei cu stăpânul gospodăriei care a admis deversarea apelor uzate în teren public la data de 12.05.2024. De asemenea, s-a stabilit că familia Butmalai deţine un teren public o hazna pentru acumularea apelor menajere uzate formate în gospodărie şi anume (baie şi toaletă) iar la data de 12.05.2024 în jurul orei 17^{00} deoarece nu a fost evacuată la timp de serviciile specializate, s-a admis umplerea acestea ca rezultat volumul în surplus s-a scurs în teren public - stradă, de acest fapt fiind deranjată cet. Donică Svetlana şi a înştiinţat primarul localităţii. În cadrul controlului din data de 14.05.2024 proprietara casei cet. Butmalai Sofia a recunoscut faptul că la data de 12.05.2024 din haznaua menţionată s-a admis scurgerea în teren public a apelor uzate formate în gospodăria acesteia. În cadrul examinării a menţionat că haznaua este betonată şi că apele uzate sunt evacuate de către ÎM „Apa Canal Cantemir", însă pentru ultima perioadă nu a putut prezenta dovada că acestea au fost evacuate, ceea ce denotă faptul că a avut loc scurgerea/deversarea în teren public. Astfel, acţiunile date au fost încadrate prin prisma contravenţiei prevăzută de art. 113 alin.(3) Cod contravenţional ***Deversarea pe terenuri***

indiferent de modul lor de folosinţă sau în alte locuri neautorizate a apelor provenite din activităţi casnice care constituie contravenţie de mediu, au fost încălcate prevederile art. 45 al Legii nr. 1515/1993 privind protecţia mediului înconjurător, respectiv a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenţie 031925 din 19.06.2024 şi aplicată amenda în mărime de 18.uc (900 lei).

La întrebările avocatului Negoiță Valeriu, agentul constatator a relatat că, nu a întocmit un proces-verbal de cercetare la fața locului deoarece IPM Cantemir nu are blanchete tipizate referitor la asemenea acțiuni procesuale. A constatat contravenția și a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în baza constatărilor sale personale și a probelor pe care le-a administrat. Fotografiile au fost prezentate de către primarul com. Cania, Manole Anatolie. Confirmă faptul că anterior Donică Svetlana a fost atrasă la răspundere contravențională în temeiul art. 109 alin.(3) Cod contravenţional pentru faptul că a spălat automobilul în loc neautorizat, pe teren public. Nu a considerat necesară audierea primarului deoarece a fost depusă plângerea de către Donică Svetlana, și a audiat-o doar pe ea. I-a cerut lui Butmalai Sofia să prezinte probe că a solicitat instituției specializate să evacueze apele reziduale din haznauă, însă după ce i-a fost întocmit procesul-verbal peste 2 zile a venit cu un bon de plată de la ÎM „Apa Canal Cantemir" că haznaua a fost golită.

3. Studiind materialele cauzei contravenționale instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite contestația și a înceta procesul contravențional cu privire la contravenția prevăzută de art. 113 alin. (5) Cod contravențional în privința lui Butmalai Sofia din următoarele considerente.

Potrivit art. 448 Cod Contravențional, *(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art.447[1] alin.(8).*

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancţiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana faţă de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanţa de judecată competentă să examineze contestaţia.

(3) Persoana faţă de care a fost emisă decizia şi care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît şi la pronunţarea deciziei şi nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator şi peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancţiunii contravenţionale sau a perceperii despăgubirii materiale.

(4) Contestaţia împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenţionale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenţei teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestaţia şi dosarul cauzei contravenţionale în instanţa de judecată competentă.

Contestația depusă de Butmalai Sofia a fost înregistrată la IPM Cantemir, la 26.06.2024 (f.d.5), respectiv instanța reține că, contestația a fost depusă cu respectarea termenului de 15 zile prevăzut la art. 448 Cod contravențional.

Instanța constată că, la data de 14.05.2024 cet. Donică Svetlana s-a adresat IPM Cantemir, pentru a lua măsuri confirm legii cu Butmalai Eduard, loc. s. Cania, r-nul Cantemir,

care la data de 12.05.2024 a deversat în teren public apele uzate acumulate în haznaua care se află în teren public lângă gospodăria sa. Poate adăuga că cu acesta este în relații ostile de mult timp (f.d.14).

Potrivit procesului-verbal de audiere a martorului Donică Svetlana, din 14.05.2024, a relatat că, este locuitoarea satului Cania r. Cantemir și este vecină cu Butmalai Eduard. Menționează că casa unde locuiește este pe hotarul dintre gospodării iar cel din urmă are construită în teren public o hazna pentru acumularea apelor uzate, haznaua este acoperită. La data de 12 mai 2024 în jurul orei 17:00 când a ajuns acasă, deoarece a fost în alt raion, a văzut cum din canalizație se scurgeau în teren public apele uzate formate în gospodăria acestora. Apele aveau miros specific apelor uzate. Deoarece locuiește în apropiere nu a văzut că această hazna să fie evacuată și respectiv până la ziua de azi nu a fost curățită (f.d.15).

Potrivit procesului-verbal de audiere a persoanei în cărei privință a fost pornit proces contravențional, Butmalai Sofia, a relatat că, este locuitoare a satului Cania r. Cantemir și este vecină cu Donică Svetlana. Menționează că locuiește împreună cu fiul său Butmalai Eduard și familia acestuia, în total cinci membri. De prin anii 2013 a fost construită în teren public haznaua pentru acumularea apelor menajere uzate formate în gospodăria lor. Ține să mai adauge că aceasta a fost construită cu decizia consiliului comunal și avizul Centrului sănătate publică. Periodic apele uzate sunt evacuate de către Întreprinderea municipală „apă canal Cantemir" de aceasta a avut grijă fiul său. În privința scurgerii din data de 12 mai 2024 poate comunica că s-a admis o scurgere de ape uzate într-o cantitate mică deoarece erau zile libere de sărbători iar tehnica specială nu a putut sau nu era disponibilă de a presta serviciile de pompare. De asemenea menționează că nora sa, astăzi (14.05.2024) a solicitat repetat tehnică specială pentru curățirea canalizației, respectiv astăzi (14.05.2024) aceasta nu este disponibilă (f.d.12).

La data de 19 iunie 2024 ora 08^{54} de către agentul constatator din cadrul IPM Cantemir, Șișianu Iuliana, a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în privința lui Butmalai Sofia în baza art. 113 alin.(5) Cod contravențional, agentul constatator descriind fapta contravențională prin „ Deversarea pe terenuri indiferent de modul lor de folosință sau în alte locuri neautorizate apă uzate neepurate provenite din activități casnice și noncasnice. La data de 19 iunie 2024 în rezultatul examinării cauze contravenționale intentate în baza petiției cu numărul 15 din 14 mai 2024 cât și înștiințării telefonice a primarului com. Cania, r. Cantemir Manole Anatolie, s-a stabilit că cet. Butmalai Sofia locuitoarea satului Cania str. păcii are construită în teren public vizavi de gospodăria acesteia o hazna pentru acumularea apelor uzate. Potrivit declarației petiționarei Donică Svetlana la data de 12 mai 2024 în jurul orei 17:00 din haznaua menționată se scurgeau, deversau în drum teren public, ape menajere uzate cu miros specific, faptul ce a deranjat-o, s-a stabilit că nu se asigură evacuarea acestora, prin ce s-a încălcat articolul 45 al legii numărul 1515 din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător, și a fost comisă o contravenție prevăzută de art. 113 alin. (5) cod contravențional (f.d.11).

Potrivit deciziei agentului constatator, cet. Butmalai Sofia a fost sancționată în baza art. 113 alin.(5) Cod contravențional, cu amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul sumei de 900 lei.

Conform art. 374 Cod contravențional

(2) Procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, avînd ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvîrşirea contravenţiei.

(2[1]) Procesul contravenţional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvîrşirea contravenţiei.

(3) Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

(4) În cadrul procesului contravenţional, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează conform prevederilor Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecţia datelor cu caracter personal.

De asemenea, potrivit art. 425 alin. (1), (2) Cod contravenţional *(1) Probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.*

(2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Astfel, din probele prezentate, și din declarațiile părților în proces, instanța constată cu certitudine că în acțiunile petiţionarei Butmalai Sofia, loc. s. Cania, r-nul Cantemir, nu există faptul contravenției, or acest aspect nu rezultă implicit din probatoriul administrat de către agentul constatator.

Așadar, instanța reține ca întemeiate argumentele și constatările reprezentantului petiţionarului, avocatului Negoiță Valeriu și va susține poziția acestuia în admiterea contestației ca întemeiată, or instanța analizând probele administrate de către agentul constatator deduce cu certitudine faptul că la examinarea procesului contravențional agentul constatator nu a efectuat o cercetare la fața locului cu participarea părților implicate în proces, astfel încât să descrie în mod exhaustiv acțiunile efectuate în teren la constatarea nemijlocită a faptelor indicate în plângerea formulată de către Donică Svetlana.

Or, agentul constatator la examinarea procesului contravențional nu a fost imparțial, ci s-a bazat pe probele subiective prezentate de către Donică Svetlana, care a afirmat în mod expres că se află în relații ostile cu familia Butmalai, agentul constatator neținând cont și de relatările presupusei făptuitoare Butmalai Sofia.

Instanța reiterează că, deși în procesul-verbal de audiere Butmalai Sofia admite că au fost admise niște scurgeri minore de la haznaua de care se folosește familia Butmalai, în viziunea instanței acest aspect nu-i poate fi imputat ca săvârşit cu intenție sau din imprudență, or dânsa a comunicat că au fost întreprinse măsuri privind contactarea întreprinderii „Apă canal Cantemir” care se ocupă cu evacuarea apelor uzate, însă i s-a comunicat că tehnica specială nu este disponibilă la moment.

Respectiv, acest aspect urma să fie verificat de către agentul constatator în demonstrarea vinovăției lui Butmalai Sofia și nicidecum presupusul făptuitor să demonstreze nevinovăția sa prin prezentarea unor probe în susținerea celor declarate, după cum a recurs agentul constatator

la caz, or instanța relevă că potrivit art. 375 alin.(2) Cod contravențional, legiuitorul indică în mod expres că nimeni nu este obligat să demonstreze nevinovăția sa, această sarcină este pusă în seama agentului constatator, care trebuie prin probe, utile, pertinente și concludente să demonstreze vinovăția persoanei în privința căreia s-a pornit un proces contravențional.

Instanța nu va reține ca întemeiate argumentele agentului constatator formulate în ședința de judecată, precum că IPM Cantemir nu dispune de formulare tipizate de cercetare la fața locului, prin urmare făcând aluzia că o asemenea acțiune procesuală nu poate fi efectuată de către agenții constatatori din cadrul IPM, or Capitolul IV al Codului contravenţional „Probele" nu admite nici o excepție și se referă la toți agenții constatatori menționați în Capitolul III al Codului contravențional „Autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenţionale"

În aceași ordine de idei, 2 fotografii prezentate de către agentul constatator ca probe ce demonstrează vinovăția lui Butmalai Sofia, instanța le va aprecia sub un unghi critic și va susține poziția avocatului Negoiță Valeriu, or se atestă cu certitudine că fotografiile respective sunt fragmentate și nu demonstrează că apa „uzată" captată în imagine provine anume din partea la haznaua de care se folosește familia Butmalai.

La fel, nu se cunoaște sursa din care provin aceste fotografii, perioada în care au fost efectuate, or acest aspect este important pentru stabilirea circumstanțelor invocate de către cel care a sesizat organul de constatare în plângerea sa și coroborarea cu alte probe pe care agentul constatator le administrează în cadrul procesului contravențional.

Astfel instanța de judecată notează că, fapta de săvârșirea căreia este învinuită persoana, trebuie să fie clară pentru aceasta, principiu care este consfințit în art. 6 CoEDO.

Acest principiu este parte integrantă al dreptului la un proces echitabil și stabilește că, orice persoană este în drept să cunoască în ce este învinuită, pentru a-și alege metodele de apărare. În acest sens, instanța de judecată consideră necesar de invocat că, CtEDO, în jurisprudența sa relevantă, a stabilit că, informarea despre învinuirea adusă nu cuprinde numai cauza acuzației, adică faptele materiale care alcătuiesc temeiul acuzației, ci și natura acesteia, și anume, clasificarea juridică a acelor fapte materiale, pentru ca acuzatul să-și poată pregăti apărarea, aceasta constituind o condiție obligatorie pentru asigurarea echității procedurilor (*cauza Gea Catalan împotriva Spaniei, din 10 februarie 1995*).

Or, potrivit art. 375 alin. (3) Cod contravențional și, în special, potrivit principiului *in dubio pro reo*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condiţiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

De asemenea, pentru respectarea principiului prezumţiei nevinovăţiei, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru stabilirea vinovăţiei unei persoane, or, în cadrul procesului contravențional probele acumulate trebuie coroborate cu alte probe pentru a demonstra vinovăția persoanei.

Pe cale de consecință, instanța de judecată reiterează inadmisibilitatea de drept de a dispune tragerea persoanei la răspundere contravențională, în lipsa unei învinuiri concrete, veridice și demonstrate, or, o asemenea hotărâre, ar atrage inevitabil încălcarea principiilor de drept.

Instanța reține că, argumentele invocate de petiționarul Butmalai Sofia, și-au găsit confirmare, prin urmare contestația acestuia este întemeiată, și urmează a fi admisă.

Instanța reiterează că, actul de constatare și sancționare contravențională fiind în sine un act de învinuire a persoanei, urmează să conțină expres rigorile impuse de lege pentru a se considera valabilitatea acestuia.

Potrivit art. 441 alin.(1) lit. a) Cod contravențional, procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi *va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenției*;

Conform art. 461 alin.(1) Cod contravențional, În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional.

Raportând la caz prevederile legale invocate supra, având în vedere cele constatate, se impune anularea procesului-verbal și a deciziei de sancționare întocmite de către agentul constatator al IPM Cantemir, Șișianu Iuliana, nr. 031925 din 19 iunie 2024, prin care Butmalai Sofia a.n.*****, IDNP: ***** a fost recunoscută vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.113 alin.(5) Cod contravențional, și sancționată cu amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul sumei de 900 lei.

În temeiul celor expuse, conducând-se de art. art. 448, 460-462 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

D I S P U N E :

Se admite contestația depusă de Butmalai Sofia.

Procesul contravențional intentat în privinţa lui Butmalai Sofia a.n.*****, IDNP: *****, în comiterea contravenției prevăzute de art.113 alin.(5) Cod contravențional, se încetează în temeiul art. 441 alin. (1) lit. f) Cod contravenţional, din motiv că nu există faptul contravenției.

Se anulează procesul-verbal nr 031925 din 19 iunie 2024 și a deciziei de sancționare din aceeași dată, întocmite de către agentul constatator al IP Cantemir, Șișianu Iuliana, prin care Butmalai Sofia a.n.*****, IDNP: *****, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 113 alin.(5) Cod contravențional, și sancționată cu amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul sumei de 900 lei.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Sud sediul Central Cahul în termen de 15 zile prin intermediul Judecătorie Cahul (sediul Cantemir).

Președintele ședinței,
Judecător Mihai OSADCII